

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka
a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **A. B.** zastoupeného Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Mánesova 864/19, Praha 2 - Vinohrady, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2011, č. j. 7 A 91/2011 - 18,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2011, č. j. 7 A 91/2011 - 18, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Dne 7. 3. 2011 byl žalobce (dále „stěžovatel“) předán na základě nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Dublinské nařízení) do České republiky z Nizozemí. Dne 9. 3. 2011 vydalo Ministerstvo vnitra (dále též „žalovaný“) rozhodnutí, kterým stěžovateli nebyl povolen vstup na území ČR na základě ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný totiž shledal, že by stěžovatel mohl svým chováním představovat nebezpečí pro veřejný pořádek v rámci ČR, případně i ostatních států EU, což odůvodnil předchozím jednáním stěžovatele a absencí právního titulu ke vstupu na území ČR.

[2] K žalobě stěžovatele vydal Městský soud v Praze dne 6. 4. 2011 rozsudek, č. j. 5 A 64/2011 - 16, kterým toto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení z důvodu, že žalovaný stěžovateli neumožnil vyjádřit se k důvodům, které vedly k nepovolení jeho vstupu na území ČR, konkrétně, že mu neumožnil poskytnout informaci o jeho zdravotním stavu. Žalovaný následně vydal dne 11. 4. 2011 v této věci nové rozhodnutí, č. j. OAM-56/LE-LE05-NV2-2011, jímž stěžovateli vstup na území ČR opět nepovolil ve smyslu ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze shora označeným rozhodnutím tak, že žalobu zamítl. Tento rozsudek městského soudu napadl stěžovatel včasnou kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“); namítá nezákonnost rozsudku městského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozsudku městského soudu.

[5] V části shrnující dosavadní průběh řízení stěžovatel poukázal na to, že trpí chronickým onemocněním – hepatitidou C, a disponuje lékařskými posudky, které mu doporučují rychlé opuštění přijímacího střediska Ruzyně a zahájení léčby. Posudky zároveň konstatují nemožnost zahájení léčby v ambulanci střediska letiště, neboť léčbu musí provést specialista – hematolog.

[6] Podle stěžovatele žalovaný v prvním řízení o povolení vstupu neprovedl potřebnou identifikaci, zda stěžovatel může být hodnocen jako tzv. zranitelný žadatel o mezinárodní ochranu ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu. V opakovaném správním řízení pak žalovaný opět nerozhodoval v součinnosti se stěžovatelem ani v součinnosti s ošetřujícím lékařem, a přesto rozhodl, že stěžovatele nelze podřadit pod skupinu tzv. zranitelných žadatelů o mezinárodní ochranu. Pokud žalovaný v rozhodnutí uvedl, že nemoc stěžovatele nelze považovat za závažnou, neboť se v zemi původu neléčil, stěžovatel poukazuje na to, že odepření léčby v Gruzii bylo jedním z důvodů jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

[7] Naplnění kasačního důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel spatřuje v tom, že žalovaný opakovaně rozhodoval bez součinnosti se stěžovatelem a ošetřujícím lékařem a řádně nevyhodnotil stěžovatelovo sdělení o důvodech nezahájení léčby v zemi původu. Při zjišťování skutkové podstaty tak bylo porušeno ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a ustanovení § 73 odst. 7 zákona o azylu. Stěžovatel má za to, že je v postavení zranitelné osoby ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu.

[8] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku městského soudu spatřuje stěžovatel nejprve v tom, že z něj není jasné, jakým způsobem dospěl městský soud k závěru o podmínce nutného zahájení léčby pro možnou aplikaci § 73 odst. 7 zákona o azylu. Toto ustanovení totiž obsah tohoto pojmu (pozn. soudu – stěžovatel má evidentně na mysli pojem „cizinec s vážným zdravotním postižením“) takovýmto způsobem nespecifikuje.

[9] Z odůvodnění napadeného rozsudku dále podle stěžovatele není jasné, jak se soud vypořádal se skutečností, že byť stěžovateli dosud nebyl stanoven zvláštní léčebný režim, tento režim má být podle sdělení lékaře zahájen co nejdříve, a za tím účelem lékař doporučuje přemístění stěžovatele do otevřeného azylového zařízení, jinak tento režim nelze stanovit a léčbu zahájit.

[10] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřuje stěžovatel i v pasáži, v níž soud konstatuje nutnost provést opakované správní řízení s odkazem na možný postup podle ustanovení § 73 odst. 6 zákona o azylu. Pokud městský soud považoval výsledek správního řízení za takový, že je nutno správní řízení zopakovat, pak není jasné, z jakého důvodu soud dospěl k závěru o zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Bylo přitom účelem podávané žaloby, aby došlo urychleně k opakovanému správnímu řízení, přičemž zákonné lhůty byly novelizací zákona o azylu s účinností od 1. 1. 2011 do této právní úpravy včleněny právě s cílem přednostního řešení přezkumu omezení osobní svobody. Odkaz na řízení podle § 73 odst. 6 zákona o azylu, které lze zahájit až ve lhůtě jednoho měsíce od pravomocného rozhodnutí soudu o žalobě, se v kontextu progresivně se zhoršujícího zdravotního stavu stěžovatele jeví jako nevhodné.

[11] Dále není přezkoumatelná úvaha soudu, zda v případě možného nástupu k léčbě bude léčba ze strany stěžovatele skutečně zahájena. Není jasné, jak soud dospěl k pochybnostem o zahájení léčby. Stěžovatel v přijímacím středisku Ruzyně zdravotně strádá, vykazuje postupný úbytek na váze, trpí bolestmi, depresemi a výraznými, postupně se zhoršujícími, vedlejšími příznaky (otok očí, kožní vyrážka). Pokud snad měl městský soud na mysli, že meritorní řízení o mezinárodní ochraně může být ukončeno a stěžovatel deportován, pak taková úvaha není z textu jasná a nevychází z obvyklé délky řízení o mezinárodní ochraně při využití opravných prostředků s odkladným účinkem. Tato úvaha nemá ani oporu v ustanovení § 73 odst. 7 zákona o azylu, jehož cílem je - dle důvodové zprávy k zákonu o azylu - vytvořit pobytové podmínky odpovídající věku a zdravotnímu postižení cizince, tedy bez podmínky úspěšného řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[12] Z rozsudku městského soudu není dále patrné, jak se soud vypořádal kromě lékařské zprávy ze dne 19. 4. 2011 i s dalšími lékařskými zprávami, které byly soudu zaslány po vyžádání ze zdravotní ambulance letiště Ruzyně, a to faxem ze dne 6. 5. 2011 a tentýž den prostřednictvím poštovního doručovatele.

[13] Městský soud učinil podle stěžovatele nesprávný závěr, že správní rozhodnutí, které bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a jehož závěry jsou v rozporu s obsahem správního spisu, nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Dále nesprávně dovodil, že povinnosti zjistit skutečný stav věci ve smyslu § 3 s. ř. žalovaný dostál, neboť byl omezen krátkou procesní lhůtou. Z uvedeného ustanovení neplyne výjimka pro správní řízení vedené v procesní lhůtě určité délky, tím spíše ne, jde-li o opakované správní řízení vedené na základě zrušujícího rozsudku soudu, který poskytuje vodítko pro možné rychlé zjištění skutkového stavu věci.

[14] Podle stěžovatele městský soud překročil rámec soudního přezkumu, pokud sám nahradil absentující odůvodnění správního uvážení žalovaného vlastní úvahou zabývající se komparací zájmu na zdraví cizince v případě zahájení léčby v režimu otevřeného řízení o mezinárodní ochraně a zájmu veřejného. Taková úvaha navíc nebyla na místě, neboť komparací zájmu na ochraně veřejného pořádku se zájmem cizince nebýt omezen na osobní svobodě by se měl žalovaný zabývat v kontextu zásad nezbytnosti a

proporcionality, ve vztahu k aplikaci ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu, nikoli ve vztahu k aplikaci prioritního ustanovení § 73 odst. 3 tohoto zákona. Dikce naposled uvedeného ustanovení nedává prostor pro zvážení, zda osoba podřaditelná pod některou ze zranitelných skupin může být ponechána v uzavřeném zařízení z důvodu převážení veřejného zájmu; naopak, těmto skupinám „ministerstvo rozhodne o povolení vstupu".

[15] Městský soud dále překročil rámec soudního přezkumu, pokud lékařskou zprávu doporučující urychlené zahájení léčby porovnával se zjištěními z internetových portálů a oproti vyznění lékařské zprávy vyhodnotil, že stěžovatel není zranitelnou osobou. Soud pochybil, pokud zpochybňoval obsah lékařské zprávy s tím, že jde toliko o vyjádření lékaře ambulance letiště Ruzyně. Stěžovatel se domnívá, že lékařský posudek vyhotovený v jeho věci by bylo možné zpochybnit pouze jiným lékařským posudkem.

[16] Stěžovatel podotýká, že podaná kasační stížnost splňuje kritéria přijatelnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., a navrhuje, aby byl napadený rozsudek městského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[17] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti toliko sdělil, že ve věci stěžovatele vydal dne 6. 6. 2011 rozhodnutí, č. j. OAM-56/LE-LE05-PV3-2011, jímž byl stěžovateli povolen vstup na území ČR. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 8. 6. 2011.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Po zjištění, že jsou naplněny všechny procesní podmínky, přistoupil Nejvyšší správní soud k projednání kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.

[19] Nejprve však Nejvyšší správní soud s ohledem na argumentaci v kasační stížnosti považuje za vhodné uvést, že řízení o povolení vstupu na území cizinci nespadá mezi „věci mezinárodní ochrany" ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s.; otázka přijatelnosti kasační stížnosti zde tedy nevyvstává. V tomto ohledu lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 9 Aps 5/2007 - 63, publ. pod č. 1459/2008 Sb. NSS, podle nějž lze žalobu ve věci mezinárodní ochrany (ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 s. ř. s.), podat proti rozhodnutím ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany, jak jsou vymezena v zákoně o azylu, konkrétně v ustanovení § 2 odst. 14. Patří sem tedy *„taková rozhodnutí, která jsou výsledkem řízení, jehož předmětem je posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany"*. Přestože rozhodnutí o povolení vstupu na území ČR v dané věci spadá do režimu zákona o azylu, pro účely soudního přezkumu nejde o „věc mezinárodní ochrany". Tomuto závěru ostatně odpovídá i skutečnost, že v dané věci nerozhodoval specializovaný samosoudce, nýbrž tříčlenný senát městského soudu (§ 31 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

[20] Nejvyšší správní soud se primárně zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku městského soudu. Stěžovatel v podané žalobě poukázal na kopii lékařské zprávy lékaře MUDr. S. M. z přijímacího střediska letiště Ruzyně ze dne 19. 4. 2011 a vedle toho uvedl, že od počátku svého pobytu v přijímacím středisku absolvuje zdravotní testy a odběry, jejichž výsledky jsou postupně do střediska doručovány. V přílohové obálce spisového materiálu jsou dále obsaženy kopie lékařské dokumentace,

které byly městskému soudu odeslány (jak je patrné z kopie hlášení o přenosu) faxem dne 6. 5. 2011. Jedná se mj. o vyjádření praktického lékaře přijímacího střediska MUDr. R. R. ze dne 4. 5. 2011, vyžádané ze strany žalovaného. V něm se mj. uvádí, že *„z nálezu lékaře specialisty – hematologa ze dne 19. 4. 2011 jasně vyplývá* (pozn. soudu – tato zpráva je ve spisové dokumentaci rovněž obsažena*), že u* stěžovatele *má být zahájena léčba v co nejbližším termínu"*. Dále je přiložena zpráva z kontrolního vyšetření z důvodu zhoršeného zdravotního stavu ze dne 3. 5. 2011 v ambulanci přijímacího střediska, vyhotovená stejným lékařem, se závěrem, že je nutné co nejrychleji zahájit odpovídající léčbu, kterou nelze v přijímacím středisku poskytnout, a upozorněním, že může dojít k jaternímu selhání nebo jinému těžkému poškození pacienta. Takto odeslaná lékařská dokumentace obsahuje též výsledky z dalších vyšetření stěžovatele, zejména zprávu z ambulance infekčního oddělení Fakultní nemocnice v Motole (ze dne 19. 4. 2011) s doporučením zahájit léčbu v co nejbližším termínu.

[21] Je třeba připomenout, že při přezkumu rozhodnutí správního orgánu soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud tedy v zásadě nemůže přihlížet k novým skutečnostem, které nastaly v době po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, neboť zákonnost tohoto rozhodnutí nemohly ovlivnit. K prolomení tohoto kogentního pravidla soudního procesu výjimečně může dojít v případech, jak je vymezil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129. Tímto případem je i *„příkaz právní normy, která má před ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s. aplikační přednost"*. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v poslední době např. v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 - 76, takovou aplikační přednost mají čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.) stanovící závazek státu nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, např. byla-li by vyhoštěna či jinak donucena vycestovat do země, kde by jí tato újma hrozila (zásada *„non-refoulement"*). Jedná se o záruku toho, aby nedošlo k nucenému vycestování cizince dříve, než budou zohledněny okolnosti nastalé až po dni rozhodnutí správního orgánu v rámci případného nového řízení.

[22] V posuzovaném případě, kdy se jedná o povolení vstupu na území ČR, však Nejvyšší správní soud neshledává nutnost aplikace této nebo některé jiné normy, která by prolomila výše uvedenou zásadu soudního procesu. Nejednalo se zde o nutnost aplikace zásady *non-refoulement*, neboť vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu bez dalšího nevede k nucenému vycestování cizince umístěného v přijímacím středisku na mezinárodním letišti; povinnost takového cizince vycestovat je dána v případech vymezených v ustanovení § 73 odst. 8 zákona o azylu (po nabytí právní moci rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva, jímž se mezinárodní ochrana neuděluje či ji udělit nelze, jímž se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná, nebo jímž se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje; pokud ovšem tato rozhodnutí soud nezrušil). V případě stěžovatele šlo o zcela odlišnou situaci, a sice o to, zda se jedná o osobu s vážným zdravotním postižením, o jejímž vstupu na území ČR měl žalovaný rozhodnout. K tomu lze podotknout, že v přijímacím středisku na mezinárodním letišti je cizincům (žadatelům o udělení mezinárodní ochrany) poskytována zdravotní péče, přičemž v neodkladných případech je tato péče poskytována i mimo přijímací středisko, pokud ji zde nelze provést (§ 46 odst. 5 zákona o azylu).

[23] Rozhodnutí žalovaného o nepovolení vstupu není překážkou k tomu, aby v případě že vyjdou najevo skutečnosti svědčící o tom, že cizinec je zranitelnou osobou ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu, bylo rozhodnuto o povolení vstupu. Podle ustanovení § 73 odst. 6 zákona o azylu je sice cizinec oprávněn požádat o povolení vstupu na území teprve po uplynutí 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o nepovolení vstupu ve smyslu § 73 odst. 4 zákona o azylu nebo rozhodnutí soudu o žalobě podané proti takovému rozhodnutí; toto ustanovení nicméně nebrání tomu, aby ministerstvo rozhodlo o povolení vstupu cizince ještě před rozhodnutím soudu ve věci nebo před uplynutím lhůty znemožňující cizinci opětovně podat žádost o povolení vstupu, dojde-li ke změně okolností (k tomu viz též Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H. *Zákon o azylu. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 461). Zákon o azylu tedy obsahuje mechanismus zajišťující zohlednění změny okolností svědčících vydání rozhodnutí o povolení vstupu. K této situaci evidentně došlo i v nyní posuzovaném případě, neboť jak uvedl žalovaný ve svém vyjádření, stěžovateli byl vstup na území ČR nakonec povolen.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal, že by v daném případě mělo dojít k prolomení zásady soudního řízení, že soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. V rámci soudního přezkumu tedy městský soud nemohl považovat za relevantní důkazy prokazující změnu skutkového stavu (zdravotního stavu stěžovatele) po dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného. To však nemění nic na tom, že měl nejprve zvážit, zda stěžovatelem dodatečně předloženou zdravotnickou dokumentaci je možné za důkaz prokazující skutkový stav v době rozhodování žalovaného považovat. Jinak řečeno, zda tato dokumentace prokazuje stěžovatelův zdravotní stav ke dni 11. 4. 2011. Z tohoto pohledu je třeba hodnotit i lékařskou zprávu (výpis ze zdravotní dokumentace) lékaře přijímacího střediska MUDr. S. M. ze dne 19. 4. 2011, tedy vyhotovenou až po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, z níž (na rozdíl od ostatních lékařských zpráv) městský soud vycházel. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že zodpovědět tuto otázku je obtížné a zřejmě nelze jednoznačně určit, v jakém zdravotním stavu stěžovatel byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného. Relevantním vodítkem nicméně podle názoru Nejvyššího správního soudu mohou být odběry krve stěžovatele pro příslušné testy, které byly provedeny dne 17. 3. 2011, tedy ještě před vydáním rozhodnutím žalovaného.

[25] Ze spisového materiálu je zřejmé, že městský soud prokazatelně obdržel dodatečně odeslanou lékařskou dokumentaci ještě před rozhodnutím o žalobě stěžovatele, v odůvodnění napadeného rozsudku ji však ve výše uvedeném ohledu vůbec nereflektuje. S tím pak kontrastuje využití lékařské zprávy MUDr. S. M., k níž městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že *„z lékařské zprávy ze dne 19. 4. 2011 neplyne, že léčba žalobce by měla být zahájena (...) zjevně tak nebylo rozhodnuto o dalším postupu léčby. O léčbě HCV rozhoduje specialista – hematolog nebo gastroenterolog, nikoli praktický lékař“*. Závěry specializovaného vyšetření ve Fakultní nemocnici v Motole přitom zjevně korespondují se závěry praktického lékaře přijímacího střediska (ze stejného data). Městský soud však ve svém rozhodnutí poukázal pouze na závěry praktického lékaře, přičemž tento svůj postup nijak neodůvodnil. Stejně tak bezdůvodně odhlédl od ostatních dodatečně dodaných dokumentů ze zdravotnické dokumentace stěžovatele, z nichž některé vycházejí z výsledků testů z krve stěžovatele, odebrané ještě před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaného.

[26] Za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je možné považovat i takové rozhodnutí soudu, které opomíjí přezkoumat některou z uplatněných žalobních námitek (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS). Pokud se ke své žalobní námitce stěžovatel dodatečnými důkazy snažil prokázat, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu (resp. zdravotního stavu stěžovatele), a městský soud tyto důkazy (lékařskou dokumentaci) při svém rozhodování nezohlednil, zatížil své rozhodnutí vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. V daném případě šlo navíc o situaci, kdy stěžovatel na tvrzení o svém zdravotním stavu postavil základ žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS). V návaznosti na výše uvedené lze konstatovat, že stěžovatel důvodně poukázal na absenci úvahy městského soudu o tom, že ke dni rozhodnutí žalovaného sice nebyl stěžovateli stanoven zvláštní léčebný režim, nicméně odpovídající léčbu není možné v podmínkách přijímacího střediska zajistit – tato skutečnost je přitom patrná již ze zprávy MUDr. S. M. ze dne 19. 4. 2011, která byla přiložena k žalobě, a na niž městský soud odkazoval.

[27] Stěžovatel poukázal rovněž na to, že městský soud využil vlastní zjištění z internetových portálů ohledně typu jeho onemocnění. Přestože z odůvodnění napadeného rozsudku nevyplývá, že by městský soud lékařskou zprávu doporučující urychlené zahájení léčby porovnával se zjištěními z internetových portálů, jak tvrdí stěžovatel (tyto informace v odůvodnění obecně dokládají vážnost onemocnění hepatitidou C), Nejvyšší správní soud má výhrady k využití těchto informací (z internetových portálů www.hepc.cz, www.ceska-hepatologie.cz) jako důkazů, jak to učinil městský soud v daném případě. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 - 70, *„zjišťuje-li soud obsah určité internetové stránky za účelem zjištění skutkových otázek, může se tak stát toliko v rámci dokazování. Vědomost o obsahu určité internetové stránky nemůže být skutečností obecně známou, kterou podle § 121 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat*“. Pokud tedy městský soud chtěl učinit skutková zjištění vyplývající z obsahu internetových stránek, měl tak učinit na základě dokazování, k čemuž měl nařídit jednání (§ 77 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 5 zákona o azylu).

[28] Přestože Nejvyšší správní soud shledal, že napadený rozsudek městského je stižen vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, považuje za vhodné vypořádat se i s některými dalšími argumenty stěžovatele, které se týkají posouzení klíčové právní otázky v dané věci - výkladem pojmu „vážné zdravotní postižení“ ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu.

[29] Osoby vážně zdravotně postižené spadají mezi tzv. zranitelné osoby, které mají specifické potřeby a které vyžadují zvláštní zacházení. Požadavek na zvláštní zacházení s těmito osobami zakotvila směrnice č. 2003/9/ ES ze dne 27. 1. 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl (tzv. recepční směrnice), která v čl. 17 ukládá členským státům povinnost zohlednit situaci těchto osob. Recepční směrnice (pracující s pojmem „invalidní osoby“, v anglické verzi „disabled people“, v německé verzi „Behinderten“, ve francouzštině „les handicapés“) byla v této části provedena do ustanovení § 81 odst. 2 zákona o azylu, v němž zákonodárce použil pojmu „zdravotně postižené osoby“. Ustanovení § 73 odst. 7 tohoto zákona (stejně jako ustanovení § 46a) však mezi tzv. zranitelné osoby řadí toliko osoby s „vážným zdravotním postižením“.

[30] V důvodové zprávě k zákonu č. 379/2007 Sb., kterým bylo do zákona o azylu včleněno ustanovení § 73 odst. 7 v interpretovaném znění, se uvádí: „*Zavádí se specifický postup vůči kategorii „zranitelných" osob, za které jsou považovány děti a jejich rodiče a osoby se zdravotním postižením. Těmto, v případě učinění prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, bude povolen vstup na území a budou dopraveny do azylového zařízení na území, kde podají žádost a absolvují řízení o mezinárodní ochraně. Cílem je vytvořit pro ně pobytové podmínky odpovídající jejich věku či zdravotnímu postižení*". V navrhovaném znění (sněmovní tisk 191/0 projednávaný v 5. volební období 2006 - 2010 Poslaneckou sněmovnou) však zákon obsahoval v případě ustanovení § 73 odst. 7 (i § 46a) již pojem „vážně zdravotně postižené osoby".

[31] Nejvyšší správní soud má za to, že bez ohledu na výše uvedené jazykové diskrepance je předmětný pojem nutné vzhledem k charakteru režimu v přijímacím středisku obecně vykládat tak, že se jedná o osoby s takovým zdravotním omezením, které jejich pobyt v přijímacím středisku – aniž by to mělo vážné dopady na kvalitu jejich života v současnosti či do budoucna – vylučuje. Obdobný výklad tohoto pojmu předestřel i městský soud v napadeném rozsudku, nicméně v případě stěžovatele podmínil podřazení jeho osoby mezi osoby zranitelné rozhodnutím o zahájení léčby. K jeho závěru o tom, že stěžovatel do této skupiny osob nespadá, přispěla i skutečnost, že zdravotní stav žalobce nevyžadoval hospitalizaci. Argumentace městského soudu v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku však není příliš konsistentní, když na jednu stranu je zde zdůrazněno, že „*určující je, zda zdravotní stav cizince vyžaduje hospitalizaci nebo jiný léčebný postup vylučující pobyt v přijímacím středisku*", a na druhou stranu je zde za rozhodnou skutečnost považováno zahájení léčby; nicméně situací, zda lze léčbu stěžovatele v přijímacím středisku skutečně zahájit, se městský soud nezabýval.

[32] Dále považuje Nejvyšší správní soud za vhodné se vyjádřit ke vztahu ustanovení § 73 odst. 4 a odst. 7 zákona o azylu, k němuž zaujal městský soud nesprávný postoj. Uvedl totiž, že je úkolem správního orgánu (žalovaného) poměřovat „*zájem o zdraví cizince veřejným zájmem na jeho umístění v přijímacím středisku*". Tento závěr je nutno odmítnout, neboť ponechává prostor pro uvážení správního orgánu zacházet s cizincem spadajícím mezi tzv. zranitelné osoby stejně jako s „nezranitelnou" kategorií osob, což zjevně nekoresponduje s platnou právní úpravou. Ustanovení § 73 odst. 7 je speciální vůči ustanovení § 73 odst. 4, pokud je tedy cizinec tzv. zranitelnou osobou, je nutné rozhodnout o povolení jeho vstupu na území. V takovém případě již nelze na tuto osobu vztáhnout některý ze zákonných důvodů [§ 73 odst. 4 písm. a) – c) zákona o azylu], pro který nelze vstup povolit (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2011, č. j. 1 As 16/2011-98).

[33] Stěžovatel dále zpochybňoval postup žalovaného při zjišťování skutkového stavu, tj. zda stěžovatel je tzv. zranitelnou osobou ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu. K tomu je možné uvést, že rozhodnout o povolení vstupu je ministerstvo povinno do 5 dnů od doby, kdy cizinec učiní prohlášení o mezinárodní ochraně. Řízení o povolení vstupu na území je samostatným řízením, které probíhá nezávisle na jiných řízeních (např. řízení o mezinárodní ochraně, řízení o správním vyhoštění) a vede se v režimu správního řádu. V rámci tohoto řízení je tak třeba uplatnit veškeré procesní záruky, s nimiž správní řád počítá. Přestože lhůta k vydání tohoto rozhodnutí je poměrně krátká, ministerstvo nemůže rezignovat na povinnost vyjít v souladu s ustanovením § 3 správního řádu z úplně a spolehlivě zjištěného skutkového stavu. K tomu je možné poukázat na recepční směrnici,

která v čl. 17 odst. 2 požaduje, aby skutečnost, zda cizinec spadá mezi tzv. zranitelné osoby, byla zjištěna na základě individuálního hodnocení situace cizince, v jehož rámci budou zjištěny jeho zvláštní potřeby.

[34] V případě osoby, u níž je možné usuzovat na její podřazení mezi tzv. zranitelné osoby jakožto osoby s (vážným) zdravotním postižením, tak zpravidla nebude možné obejít se bez odborného posouzení jejího zdravotního stavu. Jak správně uvedl i městský soud, *„v tomto směru lze důvodně očekávat a (...) vyžadovat kooperaci správního úřadu s lékařem přijímacího střediska ve smyslu zjištění rozsahu onemocnění cizince, ale také možností jeho léčby v režimu přijímacího střediska*". V rozporu s tímto závěrem však působí hodnocení postupu žalovaného ze strany městského soudu, pokud se spokojil s jeho tvrzením, že stěžovateli nebyl stanoven žádný zdravotní či léčebný režim, aniž by toto tvrzení bylo podloženo odborným vyjádřením či potvrzením lékaře. Z takto nepodloženého tvrzení pak není možné učinit závěr o tom, že stěžovatelův stav zvláštní zdravotní či léčebný režim nevyžadoval. Lze tak dát za pravdu stěžovateli o nesprávném závěru městského soudu, který aproboval závěry žalovaného, jenž vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Na rozdíl od městského soudu se zdejší soud nedomnívá, že tyto nedostatky neměly vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného.

[35] Lze tedy uzavřít, že napadené rozhodnutí městského soudu trpí vadou nepřezkoumatelnosti, důvodnou však Nejvyšší správní soud shledal i námitku směřující do ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vady řízení před správním orgánem). Co se týká řešení sporné právní otázky, tj. zda stěžovatel byl či nebyl tzv. zranitelnou osobou ve smyslu ustanovení § 73 odst. 7 zákona o azylu, z důvodu absence vyhodnocení dodatečných důkazů ohledně zdravotního stavu stěžovatele ze strany městského soudu není možné se k této otázce vyjádřit. Jistou korekci v náhledu na podřazení žadatelů o mezinárodní ochranu mezi osoby zranitelné z důvodu jejich zdravotního stavu však k právním závěrům městského soudu Nejvyšší správní soud výše učinil.

IV. Shrnutí a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud konstatuje, že došlo k naplnění kasačních důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., a proto napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že okolnosti případu nasvědčují tomu, že v době řízení o kasační stížnosti došlo k uspokojení stěžovatele, a Nejvyšší správní soud sám nemohl postupovat podle § 110 odst. 1 věty první *in fine* s. ř. s. (tedy nemohl rozhodnutí městského soudu zrušit a řízení zastavit, k tomu viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 10. 2007, č. j. 8 Afs 37/2007 - 112), městský soud by se měl nejprve zabývat možností zastavit řízení pro uspokojení navrhovatele (§ 62 odst. 4 s. ř. s.).

[37] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. října 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu